

Ontvangen: 2-8-2023

2023/042--

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool van Amsterdam
T.a.v. het College va Bestuur
Postbus 1025
1000 BA AMSTERDAM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
39726096

Bijlagen
1

Datum 11 juli 2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-masteropleiding Food Transformation
Management

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de brief van 17 mei 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 17 mei 2023, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Food Transformation Management als bekostigde opleiding te verzorgen in Amsterdam.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10 juli 2023, kenmerk 2023/042, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Food Transformation Management als bekostigde opleiding te verzorgen in Amsterdam.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b, eerste lid van dat artikel van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijst ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Onze referentie
39726096

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Hogeschool van Amsterdam Voltijd en deeltijd hbo master Food Transformation Management Amsterdam	2023/042	10/07/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 17/05/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool van Amsterdam om de hbo master Food Transformation Management als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam (brief van 17/05/2023 met kenmerk hc23u0157). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool van Amsterdam om de hbo master Food Transformation Management als bekostigde opleiding te Amsterdam te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Food Transformation Management in Amsterdam vestigen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master die de aanvrager in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend wil laten registreren. De opleiding omvat 60 studiepunten en de aanvrager wil deze in voltijd- en deeltijdvorm aanbieden. De aanvraag is op hetzelfde moment door de commissie behandeld als een aanvraag voor de vergelijkbare hbo master Designing Sustainable Food Experiences in Breda, 's-Hertogenbosch en Maastricht die als joint degree van Breda

University of Applied Sciences, HAS Green Academy en Zuyd Hogeschool is ingediend (2023/054). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 5 van de Regeling in samenhang beoordeeld.

De opleiding richt zich op complexe voedselvraagstukken in een veranderende samenleving (bijvoorbeeld klimaatverandering en de toenemende mate van overgewicht) en benadert deze vraagstukken vanuit een interdisciplinaire visie. De masteropleiding richt zich daarbij primair op de consumentenkant van het voedselsysteem, samengevat in drie pijlers: (1) sociaal-culturele functie van voedsel (2) een gezonde voedselomgeving en (3) duurzame voeding. Onderwerpen die in de opleiding aanbod komen zijn onder andere veranderprocessen, stakeholders verbinden en managen, duurzaam en inclusief ontwerpen en projectmanagement.

De voltijdopleiding is toegankelijk voor studenten met een afgeronde relevante hbo bacheloropleiding of wo bacheloropleiding. Daaronder vallen vooropleidingen met een focus op voeding maar ook een bachelor in bijvoorbeeld toegepaste psychologie, verandermanagement of media en communicatie. De deeltijdopleiding is toegankelijk voor werkenden met ervaring op het gebied van voeding die daarnaast in het bezit zijn van een hbo- of wo-bachelordiploma.

Afgestudeerden van de master Food Transformation Management kunnen de volgende beroepen bekleden: beleidsadviseur gezonde voedselomgeving, adviseur voedselstrategie, facilitair manager duurzame kantines, campaigner/communicatiespecialist van voedingsgerelateerde campagnes en category/account manager duurzaam en gezond assortiment.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat vestiging van de opleiding in Amsterdam onevenredig nadelige effecten kan hebben op het verwante bestaand aanbod in de nabije omgeving.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo master Food Transformation Management aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor de opleidingstypen en de beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), de Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator), het rapport 'Vacature Onderzoek t.b.v. Master Food Transformation Management' van HvA Centre for Market Insights (april 2020), het rapport 'Vacatureonderzoek t.b.v. Master Food Transformation Management 2023' van HvA Centre voor Market Insights (2023), het rapport 'Onderzoek macrodoelmatigheid masteropleiding Food Design for Society' van KBA (2022), het 'Arbeidsmarktonderzoek' uitgevoerd door de HvA (2023), de beleidsbrief 'Voedselconsumptie veranderen. Bouwstenen voor beleid om verduurzaming van eetpatronen te stimuleren' van Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) (2020), de website van de Topsector Agri & Food (www.topsectoragrifood.nl/over/#innovatieagenda; www.topsectoragrifood.nl/human-capital-agenda) en de 'Ontwikkelagenda Groen Onderwijs 2016-2025' van Topsector Agri & Food (2017).

De commissie is van mening dat de aangehaalde informatie uit het 'Nationaal Preventieakkoord: Naar een gezonder Nederland' (2018) beter aansluit op de onderbouwing van maatschappelijke behoefte. Deze wordt daarom bij de beoordeling daarvan besproken.

De aanvrager beschouwt de volgende opleidingstypen die zijn opgenomen in het AIS van het ROA als relevant voor de voorgenomen opleiding Food Transformation Management: master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen, master farmacie en gezondheidswetenschappen, master sociale en maatschappijwetenschappen en master landbouw, biologie en biochemische technologie.

De commissie constateert dat de voorgenomen hbo master Food Transformation Management zich

bevindt op het snijvlak van meerdere vakgebieden en dat geen enkel opleidingstype in ROA's systematiek zoveel verwante opleidingen bevat dat de prognoses voor deze opleidingstypen representatief geacht kunnen worden voor de master Food Transformation Management. De sterk verwante opleidingen zijn nog niet ingedeeld in de opleidingstypen in het AIS. De commissie laat ROA's prognoses voor deze opleidingstypen dan ook buiten beschouwing.

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, overheidsambtenaren, managers gespecialiseerde dienstverlening en psychologen en sociologen. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden.

De commissie is van mening dat de beroepsgroep overheidsambtenaren onvoldoende aansluit op de voorgenomen opleiding omdat afgestudeerden niet worden opgeleid voor beroepen in deze beroepsgroep waaronder douane-inspecteurs en grensbewakers en ambtenaren vergunningen. De commissie is tevens van mening dat de beroepsgroep managers gespecialiseerde dienstverlening niet aansluit op de voorgenomen opleiding omdat deze groep betrekking heeft op financiële diensten en arbeidsbemiddeling en niet op adviseurs en managers rondom het thema voeding. De commissie is tot slot van mening dat de beroepsgroep psychologen en sociologen onvoldoende aansluit omdat de voorgenomen opleiding studenten niet beoogt op te leiden voor beroepen in deze beroepsgroep. Tevens bestaat deze beroepsgroep deels uit beroepen met specifieke beroepsvereisten (zoals psychologen) waar de voorgenomen opleiding niet op aansluit. Om deze reden kent de commissie geen gewicht toe aan de prognoses voor deze beroepsgroep.

De commissie acht met de aanvrager de beroepsgroep beleidsadviseurs ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor beleidsadviseurfuncties rondom het thema voedseltransities. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (Zie Tabel 1).

Tabel 1: Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep beleidsadviseurs

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem.		Typering
			Totaal	jaarlijks	
			% 6 jr.	%	
Beleidsadviseurs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	6900	9	1.4	hoog
Beleidsadviseurs	verwachte vervangingsvraag tot 2026	11300	15	2.3	gemiddeld
Beleidsadviseurs	verwachte baanopeningen tot 2026	18300	24	3.6	gemiddeld
Beleidsadviseurs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.834			groot

Bron: ROA, AIS

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in ROA's AIS voor de beroepsgroep die ten dele relevant is voor de onderhavige opleiding een positief beeld geeft van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Food Transformation Management.

Vervolgens verwijst de aanvrager naar de Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl) voor de beroepsgroepen beleidsadviseurs, overheidsambtenaren, managers gespecialiseerde dienstverlening en psychologen en sociologen om de arbeidsmarktkrapte in deze sectoren aan te tonen. De commissie heeft reeds hierboven geconstateerd dat de beroepsgroepen overheidsambtenaren, managers gespecialiseerde dienstverlening en psychologen en

sociologen niet relevant zijn omdat de voorgenomen opleiding studenten niet beoogt op te leiden voor beroepen in deze beroepsgroep. Tevens merkt de commissie op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bronnen en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst vervolgens naar het rapport 'Vacature Onderzoek t.b.v. Master Food Transformation Management' van HvA Centre for Market Insights (april 2020). Dit vacatureonderzoek bestaat uit een analyse van de openstaande vacatures in januari 2020 op vijf verschillende vacaturewebsites: Indeed, Nationale Vacaturebank, Intermediair, Jobbird en Foodholland. Middels deze vacaturewebsites is er met zoekopdrachten gezocht naar potentieel relevante vacatures. Aanvullend is gezocht naar vacatures op verschillende voedingsgerelateerde vacaturewebsites, op de vacaturepagina's van enkele grote bedrijven in de voedselindustrie en op websites van de creatieve en publieke sector. In het rapport wordt aangegeven dat de vacatures ontdubbeld zijn en daarbij is ook gekeken naar de relevantie van de functiebeschrijvingen en het opleidingsniveau. In het rapport is een beknopte weergave opgenomen van gebruikte zoektermen en uitsluitingstermen. In het rapport wordt gesteld dat dit resulteert in 214 vacatures die inhoudelijk aansluiten op het profiel van de opleiding en minimaal om hbo-niveau vragen. Bij 44 vacatures werd gevraagd naar kandidaten met een opleiding op hbo/wo-niveau en bij 31 vacatures werd gevraagd naar kandidaten met een opleiding op wo-niveau. De commissie constateert dat de peiling drie jaar oud is en slechts gedurende de periode van één maand een beeld geeft van de arbeidsmarkt, waardoor de resultaten niet bruikbaar zijn om ontwikkelingen op de lange termijn te laten zien. De commissie concludeert dat dit onderzoek slechts illustratief is voor de arbeidsmarkt waar afgestudeerden van de voorgenomen master voor worden opgeleid.

Aanvullend op het vorenstaande vacatureonderzoek verwijst de aanvrager naar een extra vacatureonderzoek met het rapport 'Vacatureonderzoek t.b.v. Master Food Transformation Management 2023' van HvA Centre voor Market Insights (2023). Dit vacatureonderzoek bestaat uit een kwalitatieve analyse die is uitgevoerd in maart 2023. Middels een eenmalige zoekopdracht op de vacaturesites Indeed, Nationale Vacaturebank, Jobbird, Academic Transfer, LinkedIn, Werken voor Nederland en Foodbanen is er gezocht naar relevante vacatures. In het rapport is een beknopte weergave opgenomen van gebruikte zoektermen en uitsluitingstermen. Tevens wordt er aangegeven dat er is gekeken naar de relevantie van de functiebeschrijvingen en het opleidingsniveau. Op basis van de zoekopdracht is er een top 10 best passende vacatures opgesteld die relevant zijn voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Een bijlage van deze vacatures is opgenomen in het rapport. De aanvrager betoogt dat deze vacatures bevestigen dat er in het werkveld vraag is naar professionals die kunnen omgaan met complexe voedselvraagstukken. Daarnaast betoogt de aanvrager dat gezien het feit dat deze top 10 vacatures met een eenmalige snelle zoekopdracht samengesteld kon worden betekent dat het daadwerkelijke aantal vacatures voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding op jaarbasis hoger zal liggen. De commissie constateert dat vanwege de eenmalige peiling de resultaten niet bruikbaar zijn om trends in het aantal vacatures te weergeven. De commissie concludeert dat dit onderzoek wel illustratief is voor de functies waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding voor in aanmerking komen.

De aanvrager verwijst naar het rapport 'Onderzoek macrodoelmatigheid masteropleiding Food Design for Society' dat door KBA Nijmegen is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022). Het onderzoek dient als middel om de behoefte aan food transformation managers op de arbeidsmarkt in kaart te brengen. Het onderzoek bestaat uit drie onderdelen: een validatie van het beroepsprofiel bij werkgevers, een kwantitatief onderzoek die is uitgevoerd middels een enquête bij werkgevers en 16 interviews met stakeholders uit het werkveld. De enquête is uitgezet in de

periode van 15 juli tot 19 september 2022. De enquête is ingevuld door 228 respondenten. Dit aantal komt na ontdebelling uit op 216 unieke organisaties. De namen van de organisaties en de functies van de respondenten zijn in een bijlage in het rapport opgenomen. In het rapport is per vraag aangegeven of en hoe de antwoorden van respondenten die voor dezelfde organisaties werken ontdebeld zijn. Bij de prognoses over de arbeidsmarktbehoefte zijn de antwoorden van respondenten van de enquête en de interviews ontdebeld (216) en bij het opstellen van het beroepsprofiel zijn de antwoorden van alle respondenten (228) meegenomen. De uitkomsten van de enquête en de interviews zijn in het rapport samengenomen voor het opstellen van de prognose van de arbeidsmarkt: Uit het rapport komt naar voren dat 82% van de respondenten zich volledig (28%) of gedeeltelijk herkent (54%) in het geschetste profiel. De respondenten die het beroepsprofiel (gedeeltelijk) herkennen verwachten dat deze food professionals met name zullen werken in functies als innovatie-/transformatie-ontwerper, adviseur/strateeg, projectmanager/projectleider of changemaker. Enkele respondenten geven aan het beroepsprofiel te breed te vinden. Verder blijkt uit het rapport dat 64 van de respondenten (32%) heeft aangegeven dat er op dit moment binnen de eigen organisatie mensen werken met het profiel van de beoogde opleiding. In totaal gaat het om 561 werkenden die zichzelf hebben ontwikkeld tot food professional. De organisaties die op dit moment deze mensen in dienst hebben verwachten dat in de komende vijf jaar het aantal medewerkers met dit profiel met circa 23% zal toenemen, gelet op het belang van voedselvraagstukken zoals gezondere en duurzame voeding. Als de jaarlijkse uitbreidingsvraag tegen de jaarlijkse vervangingsvraag wordt afgezet dan worden er 56 baanopeningen per jaar verwacht. Daarnaast zijn er ook organisaties die aangeven professionals in te huren die een vergelijkbaar profiel hebben als afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Het gaat hier om 28 organisaties die in totaal gezamenlijk 118 medewerkers inhuren. Binnen deze groep wordt een geringe stijging van twee medewerkers per jaar verwacht. Samen met de verwachte 56 jaarlijkse baanopeningen komt dit uit op 58 baanopeningen per jaar. Uit het rapport komt ook naar voren dat 16% van de organisaties bereid is om eigen medewerkers de opleiding te laten volgen en dat 23% hiertoe bereid is mits er voldoende budget is en de opleiding in deeltijd te volgen is. Het belang van een deeltijdopleiding wordt door 86% van de organisaties ondersteund. De commissie constateert dat het onderzoek middels een valide methode is uitgevoerd en dat de resultaten grotendeels navolgbaar en relevant zijn: van één organisatie is geen naam bekend; enkele organisatienamen zijn onduidelijk c.q. is de relevantie van die organisatie voor dit onderzoek niet duidelijk; van twee respondenten is de functie niet aangegeven en enkele respondenten hebben geen functie die hen in staat stelt om gezaghebbende uitspraken te doen over de arbeidsmarktbehoefte. De commissie concludeert dat het arbeidsmarktonderzoek van KBA het bestaan van een geringe landelijke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde master Food Transformation Management aannemelijk maakt.

De aanvrager heeft in 2023 tevens een arbeidsmarktonderzoek uitgevoerd om het aangescherpte beroepsprofiel opnieuw te toetsen, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het rapport 'Arbeidsmarktonderzoek' van de aanvrager (2023). Dit onderzoek bestaat uit een kwantitatief onderzoek middels een enquête en een kwalitatief onderzoek middels 19 interviews. De aanvrager geeft aan andere respondenten te hebben benaderd dan in het voornoemde onderzoek van KBA Nijmegen. De enquête is ingevuld door 21 respondenten en waar respondenten overlappen tussen de vragenlijst en de interviews, zijn de kwantitatieve gegevens ontdebeld in de resultaten van de interviews. De namen van de organisaties en de functies van de respondenten zijn in het rapport opgenomen. Daarbij is ook de vragenlijst meegestuurd en zijn er uitgebreide citaten van antwoorden opgenomen in het rapport.

Uit het rapport komt naar voren dat 62% van de respondenten stelt dat het profiel van de beoogde opleiding volledig aansluit op de behoefte binnen de eigen organisatie en 38% ziet deze aansluiting voor een deel binnen de eigen organisatie. Daarnaast komt uit het rapport dat verdeeld over de 21 organisaties op dit moment 73 medewerkers in dienst zijn met het geschetste profiel van de voorgenomen opleiding. De respondenten geven ook aan dat over vijf jaar dit aantal zal oplopen tot in totaal 134 medewerkers. Als de jaarlijkse uitbreidingsvraag wordt afgezet tegen de jaarlijkse vervangingsvraag dan ligt het jaarlijkse aantal baanopeningen op 17.

Tevens is er gekeken naar de opscholingsbehoefte. Hieruit komt naar voren dat 14 respondenten (67%) aangeven bereid te zijn eigen medewerkers zeker of mogelijk de master te laten volgen. Daarnaast is er ook gekeken naar het aantal medewerkers dat deze 14 respondenten wil laten opscholen. Gezamenlijk komen deze organisaties uit op een opscholingsbehoefte van 16 tot 29 medewerkers per jaar.

De commissie constateert dat het onderzoek valide en navolgbaar is omdat er een koppeling is gemaakt tussen de organisaties en functies van respondenten. Hieruit blijkt dat de respondenten in staat zijn uitspraken te kunnen doen over het personeelsbeleid. De commissie constateert tevens dat de enquête door een gering aantal respondenten is ingevuld maar dat hier ook grote bedrijven met veel medewerkers tussen zitten en dat deze enquête aanvullend is op het arbeidsmarktonderzoek van KBA Nijmegen dat wel door een grote groep respondenten is ingevuld. Dit inachtnemend is de commissie van mening dat het onderzoek blijkt geeft van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Het kwalitatieve onderzoek bestaat uit 19 interviews waarvan de gesprekken zijn opgenomen in een bijlage. De respondenten geven aan het belang van voeding in vraagstukken rondom gezondheid en duurzaamheid te zien en dat hierbij sterk behoefte is aan visie, beleid en strategie. Tevens is er behoefte aan een brede kijk op het voedselsysteem om veranderingen te realiseren. Respondenten onderstrepen het belang van de integrale aanpak van het opleidingsprofiel en zoeken een combinatie van inhoudelijke kennis van het voedselsysteem, gezondheid en duurzaamheid met daarnaast projectmanagement, gedragsverandering en communicatie. Deze professionals moeten met verschillende partijen en stakeholders uit de hele voedselketen en daarbuiten kunnen praten en bemiddelen.

De interviews geven tevens een beeld van het aantal baanopeningen per jaar. In totaal hebben zeven van de organisaties concreet aangegeven gezamenlijk 24 tot 44 nieuwe food transformation managers aan te nemen in de komende vijf jaar. Dit komt neer op vijf tot negen baanopeningen per jaar. Daarnaast is er ook gekeken naar de opscholingsbehoefte. Twee van de organisaties verwachten in totaal drie tot vijf medewerkers per jaar te willen opscholen. De commissie acht het onderzoek valide en navolgbaar en de gespreksdeelnemers relevant. De commissie constateert dat de interviews blijken te geven van een zeer geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager telt het aantal jaarlijkse baanopeningen van dit onderzoek op bij het jaarlijkse aantal baanopeningen vastgesteld in het onderzoek van KBA Nijmegen. Hierdoor ligt het aantal baanopeningen per jaar tussen de 80 tot 85 en is er een opscholingsbehoefte van 19 tot 34 medewerkers per jaar. Dit inachtnemend is de commissie van mening dat het onderzoek een geringe arbeidsmarktbehoefte aantoont die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Vervolgens verwijst de aanvrager naar de beleidsbrief 'Voedselconsumptie veranderen. Bouwstenen voor beleid om verduurzaming van eetpatronen te stimuleren' van Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) (2020, p. 39-40). In het rapport wordt gepleit voor een positieve verandering in consumptiegedrag die wordt ondersteund door verschillende actoren in het voedselsysteem (waaronder bedrijven in de voedselindustrie, food influencers, overheden, horeca en retail). De aanvrager betoogt dat de beoogde opleiding Food Transformation Management professionals opleidt die vraagstukken over consumentengedrag kunnen aanpakken vanuit een integraal perspectief en daarbij in de behoefte aan consumptieverandering kunnen voorzien. De commissie constateert dat uit deze bron het belang van veranderingen in de voedselindustrie onderstreept en dat daarbij een behoefte bestaat aan professionals die dit kunnen begeleiden. De commissie concludeert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in staat zijn dit soort vraagstukken aan te pakken. Deze bron biedt daarmee een indicatie van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte.

Tot slot verwijst de aanvrager naar de website van Topsector Agri & Food (www.topsectoragrifood.nl) en de 'Ontwikkelagenda Groen Onderwijs 2016-2025' van Topsector

Agri & Food (2017, p. 13). Deze bronnen schetsen een beeld van de uitdagingen op het gebied van klimaat en gezonde en duurzame voeding waar deze sector mee te maken heeft. Onderdeel van de ontwikkelagenda is de Human Capital Agenda (HCA) waaruit naar voren komt dat voor het groeien van de groene sector in Nederland een betere samenwerking tussen het onderwijs, bedrijfsleven en onderwijs nodig is. Daarbij zijn voldoende en goed opgeleide mensen van belang. De aanvrager betoogt dat de beoogde master kan bijdragen aan de consumentenkant van voedselvraagstukken in deze topsector en de daarbij behorende maatschappelijke en economische vraagstukken. De commissie constateert dat de voorgenomen opleiding bijdraagt aan de vraag naar voldoende werknemers binnen een deel van deze sector. Daarmee geeft deze bron een indicatie van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Food Transformation Management die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan de hand van de volgende bronnen: de website van Topsectoren (www.topsectoren.nl/innovatie), het rapport 'Samen aan de Slag: Roadmap Human Capital Topsectoren 2020-2023' opgesteld door de Topsectoren Dutch Digital Delta en Platform Talent voor Technologie (2019), de 'Samenvatting Kennis- en Innovatieagenda Landbouw, Water, Voedsel 2020 - 2023' van de topsectoren Agri & Food, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water & Maritiem en de Rijksoverheid (2020), het rapport 'Duurzaam Pionieren met groene generaties: Sectorplan Groene Hogescholen 2019 - 2023' van Aeres Hogeschool, HAS Hogeschool, Hogeschool Inholland en Hogeschool Van Hall Larenstein (2019), de lustrumbundel 'Tien jaar poortwachter van het bekostigde hoger onderwijs' van de CDHO (2019), de 'Kennis- en Innovatieagenda voor de Creatieve Industrie 2020-2023' opgesteld door het consortium CLICKNL (2020) en de 'Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg 2020-2023' van Health Holland (2020).

De commissie heeft voorts de 'Voedselstrategie' van de gemeente Amsterdam (www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/voedselstrategie) waar de aanvrager in de inleiding van het dossier naar verwijst betrokken bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte.

De commissie is van mening dat de aangehaalde informatie uit het 'Nationaal Preventieakkoord: Naar een gezonder Nederland' (2018) die door de aanvrager besproken is bij de arbeidsmarktbehoefte beter aansluit op de onderbouwing van de maatschappelijke behoefte en bespreekt deze bron daarom hier.

De aanvrager verwijst naar de website van Topsectoren (www.topsectoren.nl) waarop wordt verwezen naar de negen topsectoren die in 2011 zijn aangewezen voor een nieuw beleid omtrent de kenniseconomie. Deze topsectoren hebben eigen Kennis- en Innovatieagenda's. De aanvrager verwijst tevens naar het rapport 'Samen aan de Slag: Roadmap Human Capital Topsectoren 2020-2023' opgesteld door de Topsectoren Dutch Digital Delta en Platform Talent voor Technologie (2019, p. 7). De basis van de roadmap is het samenwerken van het bedrijfsleven, onderzoek en onderwijs zodat er een gezamenlijke aanpak ontstaat voor maatschappelijke uitdagingen. Deze aanpak vindt onder andere plaats binnen de zogenoemde Learning Communities. De aanvrager betoogt dat deze maatschappelijke transitie ook binnen het domein voedsel zichtbaar zijn en dat studenten binnen de beoogde opleiding leren werken aan sectoroverstijgende vraagstukken die samen met het bedrijfsleven en de publieke sector worden bepaald. De commissie constateert dat de voorgenomen opleiding aansluit op de algemene maatschappelijke behoefte om een betere aansluiting te creëren tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven.

De aanvrager verwijst voorts naar de 'Samenvatting Kennis- en Innovatieagenda Landbouw, Water, Voedsel 2020 - 2023' van de topsectoren Agri & Food, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water & Maritiem en de Rijksoverheid (2020) waarmee de aanvrager stelt dat de topsectoren Agri & Food en Creatieve Industrie benadrukken dat samenwerking tussen beide sectoren kan bijdragen

aan het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. De commissie constateert dat de stelling van de aanvrager niet te herleiden is tot de bron waarnaar verwezen wordt. De commissie laat dit deel van het betoog dan ook buiten beschouwing.

De aanvrager verwijst vervolgens meer specifiek naar de missies Kringlooplandbouw en Gewaardeerd, gezond en veilig voedsel in deze Kennis- en Innovatieagenda. De aanvrager stelt dat deze missies overlappen met thema's binnen de 'Voedselstrategie' van de gemeente Amsterdam (www.amsterdam.nl) waar de beoogde opleiding op gericht is. Volgens de aanvrager passen met name de volgende thema's in de kennis- en innovatieagenda bij de inhoud van de opleiding: hergebruik van reststromen, ontwikkeling van plantaardige eiwitbronnen, vergroten van de waardering voor en het vertrouwen in voedsel en voor de manier waarop het wordt geproduceerd, stimuleren van het produceren en consumeren van gezond en duurzaam voedsel (p. 4-8). De commissie onderkent dat deze thema's zowel in de Kennis- en Innovatieagenda Landbouw, Water en Voedsel als in de Voedselstrategie van de gemeente Amsterdam zijn opgenomen en dat de beoogde opleiding daarop aansluit. De opleiding voldoet daarmee aan een (regionale) maatschappelijke behoefte.

Tevens verwijst de aanvrager naar het rapport 'Duurzaam Pionieren met groene generaties: Sectorplan Groene Hogescholen 2019 - 2023' van Aeres Hogeschool, HAS Hogeschool, Hogeschool Inholland en Hogeschool Van Hall Larenstein (2019, p. 19, 22) waarin wordt gepleit voor samenwerking met kennissectoren buiten het groene domein op het gebied van maatschappelijke processen en consumentengedrag en vice versa. Aanvullend refereert de aanvrager ook aan een opiniestuk in de lustrumbundel 'Tien jaar poortwachter van het bekostigde hoger onderwijs' van de CDHO (2019, p. 52) waarin wordt betoogd dat de toekomst van onder andere de Topsector Agri & Food ligt in innovatie via samenwerking tussen verschillende disciplines. Hierbij past een flexibel opleidingsaanbod die een brede inhoudelijke basis geeft met voldoende ontwikkelingsruimte voor toekomstige beroepen. Deze visie komt ook naar voren in het 'Nationaal Preventieakkoord: Naar een gezonder Nederland' (2018) om een beeld te schetsen van het belang van interdisciplinaire samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en partijen voor het aanpakken van complexe vraagstukken. De aanvrager betoogt dat de voorgenomen opleiding aansluit op de interdisciplinaire visie. De commissie is met de aanvrager van mening dat de beoogde opleiding door de interdisciplinaire opzet past bij de geschetste ontwikkelingen in het algemeen en specifiek in het groene domein.

Vervolgens refereert de aanvrager aan de 'Kennis- en Innovatieagenda voor de Creatieve Industrie 2020-2023' opgesteld door het consortium CLICKNL (2020, p. 29, 39) om aan te geven hoe deze sector kan bijdragen aan vraagstukken binnen de missiethema's voedsel, duurzaamheid en gezondheid die spelen in de Topsector Agri & Food. Bijvoorbeeld door via creatieve industrie de marketing van gezonde en duurzame keuzes aantrekkelijker te maken voor de consument. De Topsector Creatieve Industrie heeft sleutelmethodologieën (key enabling methodologies, KEM's) geïdentificeerd die maatschappelijke veranderingen kunnen bewerkstelligen, zoals gedragsbeïnvloeding, co-creatie en systeemverandering. Volgens de aanvrager zijn afgestudeerden van de beoogde master Food Design for Society in staat om deze methodologieën toe te passen en kunnen zij daarmee op een interdisciplinaire manier voedselvraagstukken aanpakken. De commissie stelt vast dat deze methoden aan bod komen in de voorgenomen opleiding en dat deze bron een beeld geeft van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding.

De aanvrager verwijst ook naar de 'Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg 2020-2023' van Health Holland (2020, p. 6) om te betogen dat de beoogde opleiding aansluit op de doelstellingen die de Topsector Life Sciences & Health in de kennis- en innovatieagenda heeft opgenomen. De aanvrager geeft aan dat de opleiding met name past bij het streven dat in 2040 de ziektelast als gevolg van een ongezonde leefstijl en ongezonde leefomgeving met 30% is afgenomen. De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de beoogde opleiding food professionals zijn die in staat zijn om samen te werken met verschillende stakeholders en dat zij op deze manier

kunnen bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving. De commissie constateert dat de master Food Design for Society kan bijdragen aan het bevorderen van een gezonde leefstijl, zoals wordt beoogd met de Kennis- en Innovatieagenda Gezondheid en Zorg. De opleiding sluit daarmee aan op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvrager heeft aangetoond dat de beoogde hbo masteropleiding Food Design for Society aansluit op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 22/05/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van Hogeschool van Amsterdam om de hbo master Food Transformation Management in Amsterdam aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding en opleidingen met verschillende oriëntaties (zoals hbo en wo masteropleidingen) kunnen als verwant aanbod worden beschouwd.

De aanvrager acht de volgende opleidingen "meest verwant" aan de voorgenomen hbo master Food Transformation Management: de hbo masters Food Systems Innovation (Aeres Hogeschool) en de nog niet gestarte hbo masters Gezond Gedrag en Leefomgeving (Aeres Hogeschool) en Duurzame en Gezonde voeding (Hanzehogeschool Groningen).

Tevens acht de aanvrager de wo masteropleiding Health Food Innovation Management (Universiteit Maastricht) als "(aan)verwant" aan de voorgenomen opleiding.

De aanvrager gebruikt in het dossier de termen "meest verwant" en "(aan)verwant". Deze woorden worden door de commissie begrepen als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte termen "sterk verwant" en "aanverwant".

De commissie volgt de aanvrager in de afbakening van het sterk verwante en aanverwante aanbod. De commissie heeft de instroom van de opleidingen Gezond Gedrag en Leefomgeving (Aeres Hogeschool) en Duurzame en Gezonde voeding (Hanzehogeschool Groningen) niet mee kunnen wegen in dit advies omdat de instroomgegevens van deze opleidingen nog niet bekend zijn.

De commissie neemt de instroom in het onbekostigde onderwijsaanbod (voor zover dit er is) niet mee in de onderstaande overweging omdat deze bij de commissie niet bekend is. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod is in de afgelopen vijf jaar gedaald (Zie Tabel 2).

Tabel 2: Instroom eerstejaarsstudenten in verwant voltijd bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'18-'19	'19-'20	'20-'21	'21-'22	'22-'23
		VT	VT	VT	VT	VT
M Food Systems Innovation (45290)	Aeres Hogeschool (30TX), Almere				20	8
M Health Food Innovation Management (60512)	Universiteit Maastricht (21PJ), Venlo	38	46	51	45	32
Totaal		38	46	51	65	40

Bron: DUO

Voor de voltijdopleiding heeft de aanvrager een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een enquête onder studenten uit het derde en vierde jaar van relevante vooropleidingen zoals hbo bachelor Voeding & Diëtetiek, Toegepaste psychologie, (Logistic) Management en Communication & Multimedia Design.

Tevens is er voor de deeltijdopleiding een enquête uitgezet onder alumni van de opleiding Voeding en Diëtetiek. Daarnaast is er gekeken naar de gegevens over een opscholingsbehoefte uit het arbeidsmarktonderzoek.

De aanvrager verwacht dat in het eerste jaar voor zowel de deeltijd- als de voltijdvariant 20 tot 30 studenten zullen instromen en 30 tot 40 studenten in de daaropvolgende jaren. De commissie acht dit hoog gezien de instroom in het sterk verwante aanbod.

Vestiging van de opleiding in Amsterdam heeft zeer waarschijnlijk negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod, gelet op het feit dat de verwante hbo masters Food Systems Innovation en (de nog niet gestarte) Gezond Gedrag en Leefomgeving van Aeres Hogeschool in Almere zijn gevestigd. Dit ligt op zeer geringe reisafstand van de beoogde locatie in Amsterdam. Daarbij komt dat de instroom in de reeds bestaande opleiding Food Systems Innovation in Almere zeer gering is. De afspraak tussen beide instellingen dat er geen zienswijze zou worden ingediend tegen onderhavige aanvraag doet daar niet aan af.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Food Transformation Management wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond is gemaakt, blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Food Transformation Management te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

Gelet op het feit dat de voorgenomen opleiding Nederlandstalig is adviseert de commissie met klem om een Nederlandstalige opleidingsnaam te voeren.

Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Food Transformation Management in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.